

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 7.

WE CWZARTEK DNIA 28. STYCZNIA 1796.

Z Wiednia d. 20. Stycznia.

W niedzielę w dzień wyvodu Najjaśniejszey Celsarzowej Jmć cały dwor był w gali. O godzinie 11 zrana udała się Jey C. M. przy asystencyi w całej parady Leibgwardyi do parafialnego Kościoła Hofburg, w tym sposobie: najpierw szli w paradnych ubiorach paziowie, za nimi szambelanowie, tajni Konsyliarze, ministrowie, i pierwsi urzędnicy, potem Nuncusz Papieżki, Arcy Xżę Karól i Jego Cefs. Mość, a zaraz zaniemi niesiono w odkrytem krześle samą Celsarzową Jmć trzymającą siedząc na łonie swoim nowo urodzoną Arcy Xieźniczkę. Za nią szły Arcy Xieźniczki z nadwornemi damami, i wiele bogato poubieranych i kleynotami ozdobionych Państw. We drzwiach kościelnych odprawił Kardynał Arcybiskup, przy asystencyi wielu Prałatów wywodowy obrządek; potem weszła J. C. M. do kościoła i położyła nowo urodzoną Arcy Xieźniczkę na wielkim Ołtarzu i złożyła dziękczynienie Bogu. Poskończoney Modlitwie wzięła Hrabina Wrba przy asystencyi dwóch paziów Arcy Xieźniczkę, zanięła ją do domu, a cała kompania i Celsarstwo Jchmość udali się do Oratorium dla słuchania kazania. Po skończonym kazaniu powrócili Celsarstwo Jchmość, do siebie do wielkiej Antikamery, gdzie już zastali bardzo wiele Państwa czekającego na złożenie powinszowania.

Z Londynu dnia 5 Stycznia.

Gazeta Dworska donosi nam, iż Admirał Laforey pisze z Martyniki pod d. 22

Października 1795 do admiralicyi iż Królewska fregatta Mermaid, zabrała dwanie przyjacielskie okręty, Brutus o 10 i le Republicain o 18 armatach; ale donosi zaraz znaywiększym żalem, iż ważne stanowisko na wyspie Grenady, Gouyave, któremu Anglicy nazwisko Charlotten-Sztad nadali, wpadło d. 15 Października w ręce nieprzyjaciela. To samo potwierdzaia pod d. 31 Października Jenerał maior Leigh i Podpułkownik Shaw, i ostatni dodaie iż przemagający sile insurgentów niemogł się oprzeć. W tej okazyi bardzo wiele ucierpiał 28 Brytański pieszy regiment: 2 sierżantów, i 34 prostych było zamieszanych, a 29 chorych musieli w Gouyave zostawić. Tak że i inne wiadomości z Zachodnichindy nie są pomyślne: w Jamajce jeszcze rozruchy Maroonow nie są uśmierzone; w Antigwa i na innych wyspach daie się czuć niedostatek żywności. A co naygorsza, iż żółciowa gorączka na wyspach Zachodnichindy, bardzo wiele ludzi zabiera; nasze woyska muszą się dla tego, tylko obronnie mieć; Francuzi cierpią także natym. Okręt liniowy Hanibal o 74 armatach, który wychodząc z Jamajki, na krążenie, ledwie mogł trzecią część zebrać ludzi, iak ich zazwyczaj powinien mieć, i to po krotkiej przechadźce utraciwszy 3 poruczników, i 40 ludzi na żółciową gorączkę, musiał się nazad wrocić.

Pod Orkadyskimi wyspami, rozbiła się fregatta Amethyst, która była wyszła z Torbey, aby po kanale krążyła; lud przecie uratowany; ona była jeden z tych okrętów, które Lord Hood w Tulonie za-

G.

brał, i nazwisko iey było w służbie Francuzkiej Perła.

Przyczyna przecietey dotąd komunikacyi pomiędzy Anglią i Francją, ma być, aby zabronić Angielskim szpiegom i agentow przystępu do Francyi, którzy się pod imieniem Amerykanów w kręcali. A kto wie może jeszcze inny mają powód: powiadaia iż w porcie Brestkim jest bardzo znaczna flotta pogotowiu do wyyscia; a przeznaczenie tej floty ma być tajemnicą; potym zdaie się iż Dyrektoryat niema wielkiej ochoty przystąpić do Królewskiego zdania względem pokoju.

Pomiędzy Francją i Hiszpanią są teraz negocyacye w robocie, które zapewne niebędą dla Anglii pomyslnie. Ponieważ rzeczy tak daleko zachodzą, iż obydwa narody chcą ieden drugiego w wojnie doświadczać, któremu dłużey skarbów stanie; więc niestety, rok nowy nieprzyniesie nam jeszcze upragnionego pokoju!

Znowu na nowo maytków zaciągają. Do Irlandyi wyszły rozkazy na dostawienie nadzwyczaj wielkich liwercunków w solonych rzeczach, dla cudzoziemskich garnizonów: Kork dostawi 12,000. beczek, Waterford 8000. a Dublin 10,000. Woien. na szalupa Fley popłynęła z depeszami do Gubernatora O'Hara do Gibraltaru; w ostatnich trzech miesiącach odprawiła tam trzy podróże.

Przedwczorem przybyła eskadra Admirała Harvey i dwie fregatty, ze wszystkimi woyskami z wyspy Dieu do Portsmut nazad.

Do Zachodnichindyj przeznaczona flotta pod Admiralem Christian, przez ciągle trwające zachodnie tegie wiatry, znowu wiele ucierpiała. Słychać było iż dostała rozkaz, aby się do naszych portów nazad zwróciła; ale admiralicya odebrała wczoray wiadomość, iż doczekawszy się pomyslnego wiatru, ruszyła w swoją podróż w 93. transport: a 9. woiennych okrętów.

Już nam trzech poczt niedostaie z Hamburga, dla przeciwnych wiatrów niemogą paqueboty doysć; ieden widziano z naszych brzegów iuż w niebezpieczeństwie zatopienia się.

Admirał Gardner, który ma wyysć z iedną eskadrą ku brzegom Francuzkim, i około Quersant krażyć, ieszcze się dla przeciwnych wiatrów w Spitead znajduie. Ma pomiędzy innemi i to zlecenie, aby się starał przeszkodzić złączeniu liniowych okrętów Orientu, z Bretskiem.

W dzień nowego roku przed południem wybuchnął tu na ulicy Bomskiej w Coventgarden ogień; spaliło się 8. domów i kilka osób życia postradało.

Mamy tu wiadomość, iż niedawno poszła Francuzka eskadra z Rochefort o 3. liniowych okrętach i 2. fregattach, pod kommandą obywatela Manguy do Maurycyi, czyli wyspy Francuzkiej. Czy wsamey rzeczy tak wielkie uzbraiania w Breście robia, musi się wnet odkryć. Przyupadaiącey nadziei pokoju, spadaia codziennie fundusze.

Mamy wiadomość z Kale, iż proces pod tamteyszymi brzegami na rozbitych okrętach, złapanych emigrantów, iuż ukończony: nie są zkazani na śmierć; ale ieszcze niezadecydowano, czy się zostaną więzniami w Francyi, czyli ich do Anglii odeślą.

Z Londynu d. 8. Styennia.

Na dniu 7. t. m. o godzinie 9. zrana Xżna Wallii, została szczęśliwie córka rozwiązana. Tę wesołą nowinę oznaymiono ludowi odgłosem armat z Tower.

Ten dzień, w którym Xna Jmc przybyła do Anglii, był oznaczony zwycięstwem; teraz znowu, kiedy zległa odebrałmy tę pomyslną wiadomość, o zwycięstwie przez kapitulacyą na wyspie Ceylon posiadłości Hollenderskich Trincomale i Oostenburg. Depesze przyszły w tej mierze do Sekretarza Dundas.

List o zdobyciu Trincomale.

Z obozu pod Trincomale d. 31. Sierp. 1794.

Po napisaniu listu d. 17 t. m. w którym miałem honor W.M. Pana uwiadomić iż na drugi dzień zbлизemy się pod twierdzę Trincomale, nadarzyły się takie okoliczności, iż Kommodor Rainier i ja umiśliliśmy zatrzymać okręt z depeszami aż

zupełnego ukończenia rozpoczętego dzieła, aby W. m. Panu można zaraz o szczęśliwym jego skutku donieść; iakoż niezawiedliśmy się. Na dniu 23 mieliśmy już nasze baterie gotowe, a przed godziną 12 d. 26 byłyby rowy otwarte; w tym czasie kiedysmy wszystko do szturm gotowali, osadziliśmy zkommodorem Rainier za najlepszą porę wezwania garnizonu do poddania się. Podano nam propozycje, na któreśmy przystać niemogli; myśmy podali z swojej strony nasze, ale że ich w przepisaniem czasu nieprzyjęto, rozpoczęliśmy na nowo ogień; w krotce pokazała się na szan-cach biała chorągiew. Nasze propozycje zostały przyjęte, i przez dwóch kapitanów iako zakładników zapieczętowane do naszego obozu odesłane. Tego wieczora jeszcze odesłamy brańców wojennych do Modras. Krolewskie i kompanii wojska, bardzo się walecznie sprawowały &.

Stuart Pułkownik.

Kapitulacya Trincomale, tak iak ią Kom-mendant Fornbauer, wysłanemu do siebie adiutantowi Agnew podał.

Art. 1. Cały garnizon wywdzie jutro o godzinie 4. po południu z wszystkimi honorami z miasta, i złoży broń. Wszyscy oficyerowie, czy Indyanie, czy Europeyzykowie mają broń zatrzymać. Kreezy Maylanów, mają być w osobne skrzynie po pakowane, i gdy będą chcieli do swego kraju powrócić, mają im być oddane, ponieważ to jest ich własna broń, którey sobie nigdy niepozwolą odebrać. Odpowiedz. Garnizon ma jeszcze dzisiaj w powyższym sposobie nad zachodem słońca wyjść; ale zewnętrzne fortyfikacye mają zaraz być Angielskim wojskom oddane. Kreezy Maylanów będą w powyższym sposobie zachowane; ale oficyerowie i prości nie będą tylko iako brańcy wojenni uważani.

Art. 2 Wszystkie sprety i rzeczy, które do Indyjskiej kompanii należą, mają być wyznaczoney osobie od kommandanta Angielskiego oddane. Odpowiedz. Zezwolone.

Art. 3 Europejscy oficyerowie nie-

mają być przeciw ich woli do Europy odesłani. Odpowiedz. Zezwolone.

Art. 4 Prywatna własność, garnizonu i szczególnych osób ma być szanowana. Odpowiedz. Zezwolone.

Art. 5 Wszystkie osoby w cywilney służbie kompanii, mają mieć wolność do inney części wyspy się udać. Odpowiedz. Tego kommandant Angielski niema mocy pozwolić.

Art. 6 Ranieni i chorzy, mają być z największą starannością opatrywani. Odpowiedz. Zezwolone.

Art. 7 Garnizon niema podpadać odwetowi. Kommandant prosi o pozwolenie, aby mógł wszystkie listy tyczące się obłożenia, przez officyalistę cywilnego odesłać gubernatorowi wysp. Odpowiedz. Zezwolone, ale muszą być wprzód wszystkie kopie kommandantowi oddane.

W Trincomale d. 26 Sierpnia 1795.

J. G. Fornbauer

Podpisano z rozkazu Kommodora Rainier i Pułkownika Stuart Agnew Potwierdzone Rainier i Stuart.

Specyfikacya siły zbroyney w Trincomale: 39. oficyerów, 97. unteroficyerów, 5. kanonierów, 532. prostych. Chorych i ranionych 89. osób. Ammunicyi: 37. dobrych metalowych armat, a 5. niezdatnych, 55. żelaznych dobrych, a 10. niezdatnych. Zabitych przez Angielczyków 14. a 54. ranionych.

List względem odebrania Oostenburg.

W Obozie pod Trincomale d. 31. Sierpnia 1795.

Dnia wczorayszego przysłał do mnie kommandant twierdzy Oostenbourg, oficyera z propozycją, abym mu z moiej strony przysłał umocowanego oficyera z którymby można względem oddania twierdzy rozpocząć negocyacye. Ja posłałem tedy maiora Agnew jeneralnego adiutanta wojsk pod moją kommandą, i mam to ukontentowanie donieść WMPanu, iż dzisiaj cały garnizon poddał się za więźniów wojennych, i wojsko Króla Jmć naszego objęło twierdzę, a przed zachodem słońca

już bandera Angielska będzie zawieszoną. — Niemogę WMPanu w tym momencie przysłać jeszcze opisu wszystkich sprzętów wojennych. Mam honor być &c.

J. Stuart.

Kapitulacya jest taka sama Oostenbergu, iak i Trincomale.

To ważne zdobycie na najpiękniejszej Hollenderskiej wyspie, która nawięcey korzeni wydaie: było wystrzałem z armat ogłoszone. Dzisiaj wyszedł jeszcze dodatek do Dworskiej gazety, głoszący depesze kontra Admirala Rainier, które się z powyższemi poniekąd zgadzaia. Dwa okręty Hollenderskie z żywnością i amunicyą do Trincomale przeznaczone, zostały jeszcze przed wzięciem tej twierdzy od Anglików zabrane. Wojenny okręt Angielski Diomede o 44. armat, chcąc wojsko na wyspę Ceylon wylądować rozbił się o skałę. Teraz obydwie nasze wojenne okręty Suffolk o 74. i Centurio o 50. armatach stoia pod Trincomale. Spodziewamy się niezadługo wiadomości, iż i reszta Hollenderskich posiadłości na wyspie Ceylon i Batawia dostały się w nasze ręce.

Przez zabranie Trincomale i Oostenburg, są Anglicy panami bardzo ważnych części na wyspie Ceylon. Trincomale albo Trincomale, było na wschód wyspy Ceylon, najważniejszą posiadłością Hollendrow; to jest kluczem całego handlu i bezpieczeństwem do brzegów Koromandlu i Bengalu. Port w Trincomale jest cokolwiek raz dla skał, drugi raz dla twierdzy Oostenburg szczupłym, ale jednakowoż stanie w nim bezpiecznie, które 100. okrętów. — W roku 1782. w Lutym wzięli Anglicy Trincomale szturmem, ale w kilka miesięcy potem musieli go atakującym wojskom Francuzkim pod Admiralem Suffrainem nazad oddać. Podczas pokoju Warszawskiego 1783. r. dostało się nazad do Hollendrow. — Wyspa Ceylon, jest jedna znaywrodzajniejszych wysp na Indyjskich morzach: ma około 250. mil długości, a 200. szerokości. Oprócz bawełny, ma pieprz, sioniową kość, krzystal, i saletrę; płody ziemi, ołów, stal, miedź, złoto, srebro i wiele bogatych kamieni. Ma obfitość drze-

wa i bydła. Ceylońskie słonie przechodzą wszystkie inne. Nayważniejszym płodem tej wyspy jest cynamon; on rośnie i po innych wyspach Indyy, ale Ceyloński zawsze naylepszy. Ceylon była dla swojej urodzajności i osobliwszych darów natury, u dawnych Indyanów bardzo sławną, i nazywali ją Damarasien, czyli Kray rokoszy. Szrednia część wyspy jest górzysta; północna część zamieszкана od ludzi nazwanych Beddas, a szrednia od Zingelasów, nad któremi Cesarz Kandy panuje, którego rezydencya na około zyskownemi posiadłościami Hollenderskiemi otoczona. Do niego należy nayurodzajniejsza część wyspy; ale Hollendrzy są panami nadmorskich brzegów, i ich kraie rozciągają się w niektórych miejscach aż wgłęb tego kraju; dla tego też cały handel, który jest arcy ważny był w ich rękę; nikt niemógł inaczej nabydź płodów tej wyspy tylko przez ich ręce. Oprócz Trincomale i Oostenburg, mają jeszcze Hollendrzy inne ufortyfikowane miejsca, w Ceylon. Columbo stolica Portugalczyków, gdzie gubernator mieszka; ma bardzo obszerne fortyfikacye, tylko że już stare. W tym mieście ładują wszystkie do Europy okręty. W Neyembo, Mature, Manard i Amsterdam, są różne Hollenderskie założenia, a pomiędzy temi bardzo wiele różnych twierdz i faktoryi. Także na półwyspu Jaffanapatan, z której Hollendrzy zabraniali wszelkiego handlu swoim mieszkańcom z obcemi, są bardzo znaczne fortyfikacye. Anglicy sobie jednak podchlebiają iż niezadługo i reszta tej wyspy będzie w ich rękę. — Zbieranie pereł na wyspie Ceylon, czyniło samo co rocznie Wschodnioindyjskiej Hollenderskiej kompanii przeszło 60,000. Rtalarów — Cesarz Kandyyski, nie był z Hollendrow kontent, więc rozumieją iż z ukontentowaniem będzie wspierał Anglików. — Z pomiędzy Europejskich ludów osiadło naypierwey 1506. Portugalczyków na wyspie Ceylon; mieszkańcy niebędąc z nich kontenci, wypędzili ich w r. 1658. za pomocą Hollendrow, którzy już tam byli osiedli.

(Reszta w Dodatku)

WE CZWARTEK DNIA 28. STYCZNIA 1796.

Reszta z Londynu dnia 8 Stycznia.

Hollenderski garnizon w Mallacca niewynosi tylko 150 ludzi — Obydwa wojenne okręty Royal Admiral i Lascelles, które przywiezły z Wschodnichindyy zwycięskie wiadomości, zabrały jeszcze przed Kapem dobrej nadziei Hollenderski kutter.

Pięć regimentów lekkiej dragonii i różne regimenta piechoty dostały rozkaz, aby były pogotowiu, do popłynienia do Kapu dobrej nadziei i do Wschodnichindyy. Jenerał Craig przeznaczony na Wice gubernatora Kapu dobrej nadziei. Dwa regimenta emigrantów, które zwyspy Dieu powróciły mają tam także popłynąć; wszystkie woyska, które do Wschodnichindyy i do Kapu dobrej nadziei idą, wynoszą 10,000 ludzi.

Na jednym okręcie, który miał z Jersey przewieźć woyska do Cowes udusiło się więcej iak 40. ludzi, ponieważ kapitan dla powstałej burzy musiał kazać wszystkie otwory na okręcie pozabiać. Po otwarciu okrętu pokazał się iak okropny widok, który wszelkie opisanie przechodzi.

Francuzka eskadra, która na archipelagu krąży przyprowadziła 17 zabranych okrętów Angielskich do Smirny.

W tym miesiącu przypada czworaki podatek zapłaty. — Srebro tu unas tak rzadkie i drogie, iż złotnicy po 5 Schell: płaca za kron.

Głoszą tu zapewną rzecz iż Francuzka eskadra złożona z 7 liniowych okrętów i 5 fregatt, wyszła aktualnie z Brest.

Przez nowe bille niezaradzono złemu. W całym kraju panuje największa nienawiść przeciwko ministrowi, i wszyscy nieprzestępując granic ustaw, umia rozróżnić konstucyyną powagę, od osobistego postępowania urzędnika. Jedna tuteysza gazeta, zachęca cały lud, aby się na każdej ulicy w Londynie, w każdej wsi, w każdym mieście od Irlandzkiego kanatu aż do niemieckiego oceanu, zebrał, w sposobie przez ostatnie bille pozwolonym, i zanosił proźby i przełożenia, o zakończenie tej nieszczęśliwej wojny.

Z Paryża d. 4. Stycznia.

Wiele pism rozgłosiło o zawartym armistycyum pomiędzy naszymi Jenerałami i Austryą: Jenerałowie nasi mogą uczynić na któryś czas zawieszenie broni; ale formalne armistycyum, które jest wstępem do pożądanego pokoju zawisło, od rządu. Dyrektoryat wykonawczy tłumaczy się w liście do Ministra wojennego, który już wszystkie nasze pisma ogłosiły, co do tej materii w tym sposobie.

Dyrektoryat wykonawczy, do Ministra wojennego.

Lubo wyniesiono podniebiosa pomysły ności Austryackich armij, które zajęły część Palatynatu, z tym wszystkim odważa armij Sambryjskiej i Mozy, Reńskiej i Mozeli, nakłoniły ich do proponowania nam zawieszenia broni; Jenerałowie Francuzcy chcąc ziednać wypocznienie woyskom Republikańskiem przychyliłi się.

do tego żądania. Złemyślność, która umie ze wszystkich okoliczności korzystać, chwyci się zapewne i tej, będzie się starała obłąkać opinią publiczną, i przeszkodzić skutecznieniu tegich środków, które są przedsięwzięte do zreorganizowania i do uzupełnienia armii Rzeczypospolitey.

Twoja czuność i gorliwość Obywatelu potrafi zapewne zniszczyć wszystkie skryte obroty i nadzieje naszych nieprzyjaciół. Podwoy twoje energią, niechay wszyscy obrońcy oyczyzny, którzy się oddalili od swoich chorągwi powrócą do woyska przysposob wszystkich potrzeb dla wojowników Republikanow; pomnoż żywności w nadgranicznych fertcach; rozszerz związki dyscypliny; oświeć i wykorzeń kupę owych nadużyciow, które słabość, niepewność i nieprzewidywalność zaprowadziły; ożyw ducha woyskowego ten zakład porządku i zwycięstwa, a zapewni dla Francyi świetną i decydującą kompania.

Nadaremnie będą złemyślni utrzymywać iż te nieodzowne środki, nie mają za cel tylko oddalenie pożądanego pokoju: nieistże to najlepszy sposób przyspieszenia pokoju, byż w stanie popierania iak nayskuteczniej wojny? Dyrektoryat wykonawczy, nieobawia się oświadczyć całej Europie, iż niczego bardziey nieżąda, iak pokoju, któryby się zasadzał, nie na pretensyach przesadzonych i niszczących inne potencye, ale na dobrze zrozumianym ich interesie, z interesem Rzeczypospolitey Francuzkiey i iey alliantow; pokoju nakoniec, któryby zupełnie odpowiadał offiarom, które Francuzi dla utrzymania swojej niepodległości uczynili.

Chociaż Francya atakowana zewnątrz przez siłę, a wewnątrz przez zdradę i szelmowstwo; oparła się przez pięć lat zapalczywości swoich nieprzyjaciół; jest jednak skłonną do uczynienia pokoju, aby się tylko z iey powagą zgadzał; ale jeżeli chcą przedłużyć tę niszczącą wojnę, stoi pógotowi do zwalczania ich. Już ich upór, tak rzeķszy, podwoił nasze sposoby do zwycięże-

nia ich; już młódz rekwiirowana spieszy do naszych falang zwycięzkich; już armie reorganizują się skwapliwie; położenie officyerów i żołnierzy będzie wnet poprawione, a obrońcy oyczyzny nie z hańbią swojej chwały, którey w ostatnich kampaniach przez swoje męstwo i bohaterską odwagę nabyli.

Prawdziwy sposób przedłużenia złego w Rzeczypospolitey, jest postępować z miękocią; ale Dyrektoryat niezasłuży sobie z tej strony na naganę. Środki, których użył obywatelu, te, które ieszcze masz przedsięwziąć, nowy duch który ożywia dzieci wolności, to wszystko zapowiada, iż nieszczęścia Rzeczypospolitey w krótcie się zakończą; a zaprowadzenie nowej konstytucyi, będzie znakiem do nowych zwycięztw, albo zakładem chwalebne go i trwałego pokoju.

Podpisano *Rewbell, Prezydent.*

La Garde, Sekr. jen.

Hrabia Montmorency, dawniey członek zgromadzenia konstytucyynego, został już uwolnionym. Bawił się przedtym w Szwajcaryi; ale dowiódł, iż prawnie został z listy emigrantów wymazanym.

Dnia 31. Grudnia nowy poseł Pruski u naszej Rzeczypospolitey, Pan Sandoz miał pierwszą audyencya u Dyrektoryatu; oddał swoje listy zaufania; prezydent Rewbell miał stosowną do niego przemowę. Cały Dyrektoryat był w paradnym swoim ubiorze, a ministrowie zagraniczni, którzy tej uroczystości przytomni byli galownie po ubierani. Od tąd będzie Dyrektoryat zawsze każdego dnia pierwszej dekady zagranicznym posłom audyencye dawał.

Na miejsce odwołanego ze Szwecyi naszego posła Jle Hoc, jest Jenerał dywizyyny Foiscal-Latour, officyer, który się w artyleryi iako indzenier bardzo dystyngwował, mianowanym.

Margrabia del Campo, który się teraz w Londynie znajduje, i do naszej Rzeczypospolitey na ambasadora od Dworu Hiszpańskiego przeznaczonym, wkrótce tu przybędzie.

Z rozkazu Dyrektoryatu, są wydaw-

cy, a poniekąd i drukarze następujących dzienników aresztowani: wydawca *Courier universelle* czyli *ogłos Paryski*, *Gazette de France*, *Courier français* przedtym *Courier republicain*, *l'Ami du peuple*, *Journal de l'eclipse*, wydawany w Rouen od Roberta i Journal Hufsona którą w Paryżu wydawał. Wszyscy ci dziennikarze mają być do sądu tutejszey policyi oddani, ponieważ zachęcali w swoich pismach do rozwiązania społecznego porządku i do zaprowadzenia królewskiej władzy.

Jenerał Hoche, który teraz wszystkie trzy armie zachodnie, pod imieniem armii Oceanu kommanderuje, odjechał do Angers, gdzie ma główną kwatery założyć. Cieszymy się nadzieją, iż przy odebraney na nowo obszerney władzy, potrafi nakoniec wykorzystać Wandeyczyków i Szuanów. — Jenerał Stofflet, który teraz na czele Wandeyczyków iest, ma bardzo wiele szlachty emigrantów przy sobie, i na zimę bardzo wielkie rekwiizy rozpisał. Royalistów rachują pod Jenerałem Sapineau na 3000.

Donoszą z Sables d'Olonne, iż Charette znajduje się w Montorgueil w 4000 ludzi, których większa część tylko zprzymusu z nim poszła. Słychać iż go już republikańska kolonna ściga. Druga część woyska Charetta znajduje w Boccage, w okolicy, która dla wielkich kniei i lasów iest niedostępną. Wiść, którą wiele tutejszych dzienników rozgłosiły, iakoby Charette był złapanem, i do Paryża prowadzonym dotąd się przynajmniej ieszcze nie potwierdza.

Każdy biegnie spospiechem do Pizara i odnosi swoją część do przymuszoney pożyczki. W Lyonie złożono już także kilka millionów. Można rachować iż przez tę pożyczkę zostanie za 23,000 millionów, asygnatów cofnionych podług ich wyrażoney wartości, a za 200 mill: podług metalowey wartości. Zostanie więc 400 mill: do zapłacenia w talarach lub innych gotowych pieniądzech. Za ruchomości Królewskie i Emigrantów zbierze się najmniej 200 mill: w gotowych pieniądzech. Za Lasami mniejsze 300 morgow, choćby nayta-

niey to będzie 300 mill. Podatki, tzempel, opłata reiestrow, intraty narodowe, & uczynią najmniej 200 mill: więc wszystkie w gotowiznie można rachować do 1200 millionów. Rząd umyślił nadto kazać ieszcze za 14,000 mill: kazać wybić asygnatów, aby dopełnić dekretowaney summy 400 millionów. Teraz potrzeba dodać wyrąb lasów i z 30 letniej arędy innych lasów intratę. Jednym słowem Francya może zebrać na przyszłą kampanię 1400 do 1500 millionów w gotowych pieniądzech; ale Bóg by dał żebyśmy ich do czego innego użyć mogli! Żądamy szczerze pokoju, i podług oświadczenia Dyrektoryatu do Ministra wojennego, zdać się iż nasze nadzieie niebędą zawiedzione.

Na d. 1 t. m. przybyli tu zamienieni w Bazylei, konwencyjni deputowani Quinette, Bancal, Lamarque i Camus. Dnia 2. t. m. było w Radzie pięćuset względem pełnomocnictwa deputowanych naradzenie. Z tego powodu powstała straszna wrzawa; ale wnet, mówi dziennik Paryzki, zamieniła się w bardzo czułą scenę. Po całej sali dały się słyszeć głośnie oklaski, a krzyk: "oto są?", pociągnął wzrok wszystkich ku drzwiom. Zamienieni deputowani weszli nakoniec w grono swoich kolegów. Quinette rzucił się na łono swego przyjaciela Jean de Brie; Bancal, Lamarque i Camus poprowadzeni z tryumfem do stołu Prezydenta. Prezydent, rzekł do przybyłych deputowanych: okrzyki radosne, któreście dopiero słyszeli, są rekoymią przywiązania do was wszystkich Francuzów. Nadto długo byliście ofiarą nayszarniejszey zdrady; ciało wasze mogło być udrećzone, ale dusze pełne energii utrzymały i w kaydanach swoją republikańską dumę. Przez waszą stateczność przydaliście świetności do imienia Francuza! Reprezentanci wolnego ludu, warci iestście tego zaszczytu: pójdźcie tu, pójdźcie kochani koledzy, zasiadźcie te miejsca, które wam wdzięczność narodu zostawiła! Pójdźcie, szlachetni Republikanie, przyymiecie tę jedyną nagrodę, która wam przystoi, reprezentuycie ieszcze raz wolny lud? Pójdźcie, a udzielcie wszystkim

dušom tego ognia patryotyzmu, który zawsze wasze dusze zagrzewał. Poydźcie, wasz powrót musi wszystkie nierepublikańskie serca zawstydić i zgryzotą napełnić.— Camus odpowiedział imieniem swoich towarzyszy: Po 33. miesięcznym więzieniu, odzyskałmy nakoniec naszą wolność. Pełni gorliwości, spieszyliśmy się oglądać iako najprędzey naszą oycyznę, i zdać wam opołożem w iakimiesmy się znajdowali rapport. Niepotrafiemy wam wyrazić z iaką szybkością spieszyliśmy się na łono Rzeczypospolitey. Już tedy nasze żądania dopełnione; nasze szczęście już iest zupełne. Wasza sława, wielkość i szlachetność rozchodzi się po wszystkich mieyscach, gdzieśmy tylko przejeżdżali, i nawet do naszego więzienia się przedarła. Chcieliśmy tu razem stanąć z resztą naszymi towarzyszami niewoli; ale żeśmy musieli inną drogę wiaść, nieprzyszło do tego. Żadam iedney dekady czasu, dla zdania wam sprawy o naszych postępkach.— Na wniosek Jean de Brie, kazano mowę Prezydenta i odpowiedź Camusa drukować.— Czterech deputowanych odebrało wpośród okrzyków pocałowanie braterskie.

Z Frankfortu dnia 5 Stycznia.

Na dniu 1. t. m. przybył do Główney kwatery Kreutznach kurier z Wiednia z potwierdzeniem od Cezarza Jmć zasłęty ugody pomiędzy forpocztami. Ta ugoda zaczena się dopiero od 1 Stycznia; trwałość iey nie iest przepisana. Przypadkowa rozmowa Jenerała Kray z Francuzkami officyerami na forpocztach dała do tego powód: mówili o nieużytku częstych utarczek pomiędzy forpocztami, które nie niedecydują, a wiele ludzi kosztują, iż do brze by było, gdyby ich można zaprzestać. Jenerał Kray uczynił im nadzieję, i w krot-

ce podali mu formalną propozycyą od Jenerałów Francuzkich.

Obydwie armie będą stały tak iak stoia, tylko Francuzi ustapia Austryakom Birkenfeldu.— Ze Cezarski Feldmarszałek Hrabia Bellegarde pojechał do Wiednia, wnosząc tam, iż dalsze negocyacye pokoju pomiędzy Francuzami są w robocie.

Artylerya i ammunicya przechodzi ieszcze wciąż przez nasze miasto; wczoray przeszło tedy korpus artylerystow na zimoleże do Sigensztadt; 2 bataliony przyyda tu Cezarskich garnizonem.

Rząd Francuzki posłał rozkaz do Reinfels, aby stosownie do traktatu z Xciem Hefz. Kafselskim wszystkie kraie z drugiey strony Renu, iako to: Nidergrafschaft Kautzenelnbogen, miasto S. Goarda i inne wioski po przyziacielsku traktować, i żadney rekwizycyi na nie nie nakładać.

Piszą z Weverbush 31 Grudnia, iż z rozkazu Jenerała Kienmayer, zatomowanym spław na rzeczce Acher; dla tego nic ani do Mühlheim, nieprzyydzie, ani z Mühlheim niewyydzie.

Główna kwatery Cezarskiey armii iest teraz w Moguncyi. Dla tego się Feldmarszałek tam Clairfait dłużej zabawił iakiesmy rozumeli, że ieszcze poczynił niektóre rozrządzenia, aby Moguncya ieszcze lepiej ufortyfikowana była, tak żeby ią od wszelkich razow ubezpieczyć. Dnia dzisieyszego przybył tu spomniony Feldmarszałek, iadąc do Wiednia, gdzie iak słychać ma się umówić względem nowego planu przyszłych operacyi. Spodziewaia się iż ieszcze zwiększą mocą powroci, iak do tad posiadał i nowych posiłkow do armii Cezarskiey dostanie. Umowa względem zawieszenia tymczasowo pomiędzy forpocztami nieprzyziacielskich kroków, która już nawet i od Rządu Francuzkiego przyięta iest, ma tylko poty trwać, poki pogody nie nastapia.

D O N I E S I E N I E.

W Węgrzech w Mieście Koszycach, połączynie Casovia nazwanym, założona iest Fabryka Octu winnego, białego i tego, gdzie beczka wielka Tókaiska kosztuje Czer. zł. 4. Zyczący sobie tegoż octu ma się udać do XX. Dominikanow tamieyszych.